

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Matilda Wirebro
Planarkitekt
0521/60 57 64
matilda.wirebro@o.lst.se

DALS-EDS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2008 -05- 14	
Dnr 07/00086	Dplan 212

YTTRANDE
2008-05-09

Diarienummer
401-25426-2008

Sida
1(7)

Plan- och byggkontoret i
Dals-Eds kommun
Box 31
668 21 ED

DAL-EDS KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN	
2008 -06- 09	
Dnr 07/059	Diariapl. b. 212.

Fördjupning och tillägg till översiktsplan angående vindkraft på Töftedalsfjället och Buråsen, Dals-Eds kommun, Västra Götalands län

Utställningshandlingar daterade 2008-02-29.

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 4 kap 9 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet är en del av översiktsplanen och skall därför fogas till planen då den antagits.

Sammanfattning

Länstyrelsen bedömer att berörda riksintressen kan tillgodoses. Inom planområdet berörs områden av riksintresse för kulturmiljövård och naturvård samt riksintresse för vägar, länsväg 164/166 och järnvägar, Norge/Vänerbanan. Kommunen har uteslutet dessa områden för vindkraftsetablering.

Gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap MB har kommunen inte iakttagit. Länstyrelsen bedömer dock att de inte kommer att överträdas till följd av planen.

Länstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner kan samordnas på ett lämpligt sätt.

Kommunen har behandlat allmänna rekommendationer som gäller för hela planområdet som berör hälsa och säkerhetsaspekter. Dessa aspekter måste bedömas utifrån varje enskilt fall i prövningen enligt miljöbalkens och plan- och bygglagens krav. SGI framhåller vikten av att de geotekniska förutsättningarna noga värderas vid val av såväl lämpliga lägen för vindkraftsverk samt vägdragningar vid kommande planering. En redovisning av en strategi för hur geotekniska förutsättningar vid detaljplaneläggning/bygglov kommer att säkerställas saknas, vilket efterfrågades i samrådsskedet.

I planhandlingarna framgår inte tydligt vilken påverkan planen har på friluftslivet och växt- och djurlivet. Även strandskydd måste behandlas tydligare och att det krävs prövning för eventuell etablering inom strandskyddsområde. Det bör även framgå av planen att etablering av vindkraft i nära anslutning till strandskyddat område kan vara olämpligt. Redovisning av våtmarker och eventuella vägars påverkan på dessa måste också behandlas.

Det är angeläget att de fortsatta planeringsinsatser som föreslås verkligen påbörjas, så att riksdagens intentioner med plan- och bygglagen och miljöbalken samt de av riksdagen beslutade miljömålen kan uppnås.

Riksintressen

Inom planområdet berörs områden av riksintresse för kulturmiljövård och naturvård samt riksintresse för vägar, länsväg 164/166 och järnvägar, Norge/Vänerbanan.

Kommunen har tagit fram särskilda rekommendationer avseende områden av riksintresse för naturvård och kulturmiljövård, vilket Länsstyrelsen finner mycket lämpligt. Rekommendationerna innebär att särskild hänsyn ska tas till känsliga landskap och bevarandebalansen. Riksintressena får inte skadas påtagligt. Vindkraft ska underordnas landskapets upplevelsevärden och det ålderdomliga kulturlandskapet. En framtida prövning inom dessa områden måste kunna uppfylla miljöbalkens och plan- och bygglagens krav samt visa att placeringen av det enskilda verket inte kommer att påverka riksintresset påtagligt.

Inom planområdet har kommunen pekat ut ett område som anses vara lämpligt för vindkraftsetablering samt ett område som anses vara möjligt för vindkraftsetablering. Dessa utpekade områden berörs inte av riksintressen eller NATURA 2000-område. Länsstyrelsen bedömer därför att berörda riksintressen kan tillgodoses.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att ett genomförande av planen i sig inte kommer att medföra att gällande miljökvalitetsnormer överträds.

Mellankommunala frågor

Samverkan över kommungräns i olika angelägenheter gynnar som regel en kommuns utveckling. Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som även berör andra kommuner kan samordnas på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet

Kommunen har behandlat allmänna rekommendationer som gäller för hela planområdet som berör hälsa och säkerhetsaspekter. Dessa aspekter måste bedömas utifrån varje enskilt fall i prövningen enligt miljöbalkens och plan- och bygglagens krav.

SGI framhåller vikten av att de geotekniska förutsättningarna noga värderas vid val av såväl lämpliga lägen för vindkraftsverk samt vägdragningar vid kommande planering. En redovisning av en strategi för hur geotekniska förutsättningar vid detaljplaneläggning/bygglov kommer att säkerställas saknas, vilket efterfrågades i samrådsskedet. SGI framhåller även vikten av att tidigt i planprocessen värdera, utifrån översiktligt material, mark- och vattenförhållanden eftersom dessa kan vara styrande vid strategiska val av lämpliga lägen. Länsstyrelsen förutsätter att SGI:s rekommendationer följs.

Allmänt

Länsstyrelsen har tidigare i ett samrådsyttrande daterat 2007-09-11 framfört synpunkter och krav i avsikt att ytterligare höja översiktsplanens kvalitet och användbarhet. Synpunkterna har i huvudsak beaktats. Andra statliga sektorsmyndigheter, som i samrådsskedet framfört synpunkter, har efter bearbetning av planförslaget beretts tillfälle till förnyade ställningstaganden. Nu inkomna yttranden från sådana myndigheter översänds till kommunen tillsammans med detta granskningsyttrande för kännedom.

Inkomna yttranden

Statens geotekniska institut (SGI)

SGI noterar att de geotekniska förhållandena har kompletteras med ett utdrag ur SGU: s geologiska karta. SGI delar ståndpunkten som framförs i planen att det med rådande geologiska förhållanden bör vara lätt att hitta lägen med goda grundläggningsförhållanden. Vägdragningar har behandlats mycket sporadiskt. Det anges endast i planen att nya vägdragningar blir nödvändiga och att befintliga vägar behöver förstärkas. SGI vill framhålla vikten av att de geotekniska förutsättningarna noga värderas vid val av såväl lämpliga lägen för vindkraftverk och vägdragningar vid kommande detaljplanering. En redovisning av en strategi för hur geotekniska förutsättningar vid detaljplaneläggning/bygglov kommer att säkerställas saknas, vilket efterfrågades i samrådsskedet. En sådan strategi kan med fördel tas in i utställningshandlingen. SGI framhåller även vikten av att tidigt i planprocessen värdera, utifrån översiktligt material, mark- och vattenförhållanden eftersom dessa kan vara styrande vid strategiska val av lämpliga lägen. Länsstyrelsen hänvisar till SGI: s yttrande som ska beaktas.

Vägverket

Vägverket påpekar att på delar i området kan begränsningar i bärighet på det allmänna vägnätet förekomma. Vägarnas utformning kan också medföra att specialtransporter för långa transporter kan ha svårt att ta sig fram. Åtgärder som krävs för leveranser ligger i sin helhet på exploitören. Utfarter till det allmänna vägnätet från etableringsplatserna måste lokaliseras med omsorg för god trafiksäkerhet. Länsstyrelsen hänvisar till Vägverkets yttrande som ska beaktas.

Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall äger högspänningsluftledningar och tillhörande transformatorstationer med spänningsnivåerna 130 kV, 40 kV samt 10 kV i Dals-Eds kommun. Se bifogade kartor.

För att projekten Töftedalsfjällen och Buråsen ska kunna utföras måste Vattenfall bygga om elnätet. Bland annat genom att man planerar att bygga en ny 130/20 kV station någonstans utmed den befintliga 130 kV ledningen som sträcker sig genom planområdet samt uppföra ett uppsamlingsnät mellan vindkraftverken på 20 kV. 20 kV-nätet kommer att vara kablifyerat. Generella krav gällande vid anslutning av vindkraftsproduktion intill högspänningsluftledningar är att minsta horisontella avstånd mellan vindkraftverk och luftledningen bör vara minst 200 meter plus

vindkraftsverkets rotorradie. Dock pågår för närvarande en diskussion om att eventuellt ändra minsta horisontella avståndet till vindkraftsverkets totalhöjd plus en säkerhetsfaktor. Den som önskar flytta eller på annat sätt förändra en nätanläggning står för kostnaderna. Ny beställning ska beställas minst sex månader i förväg. Länsstyrelsen hänvisar till Vattenfalls yttrande som ska beaktas.

Luftfartsstyrelsen

Luftfartsstyrelsens yttrande innehåller bland annat information om vad vindkraft kan innebära för luftfarten. Att bland annat vindkraftverk kan påverka den luftfartsutrustning som krävs för att kunna ta sig mellan flygplatser. De störningar som i första hand kan förutses för navigerings- och inflygningshjälpmedel samt radar är störningar genom reflektion av utsända signaler mot vindkraftverkets torn och rotorblad. De reflekterade signalerna kan ge upphov till felaktig bäringsinformation alternativt utsläckning av signalen. Länsstyrelsen hänvisar till Luftfartsstyrelsens yttrande för mer detaljerad information.

När man planerar att uppföra vindkraftverk ska samråd alltid ske med LFV/ANS samt, om verket ska uppföras närmre än 60 km från en instrumentflygplats¹, med flygplatsen. Texten på sidan 24 i utställningshandlingen bör justeras så att det inte står att vindkraftverken ska anmälas till Luftfartsstyrelsen utan de ska anmälas till LFV/Flygtrafiktjänst.

Avståndet mellan planområdet och Vänersborg-Trollhättans flygplats avgör om samråd ska göras även med flygplatsen.

Luftfartsstyrelsen vill komplettera informationen om innehållet i de kommande nya föreskrifterna om markering av bland annat vindkraftverk. Luftfartsstyrelsen betonar att detta är ett förslag till nya föreskrifter och således inte slutligt gällande föreskriftstext, utan förändringar i texten kan komma att ske. Föreskriftsförslaget är under bearbetning efter remissbehandlingen och beräknas träda ikraft under 2009.

Förslaget, som remissbehandlades under hösten 2007, innebär bland annat att vindkraftverk som har en höjd upp till 150 meter ska markeras med vit färg samt med blinkande medelintensivt rött ljus under skymning, gryning och mörker. Vindkraftverk som är 150 meter eller högre ska markeras med vit färg samt med blinkande högintensivt vitt ljus under hela dygnet.

Vad gäller vindkraftsparker föreslås att samtliga verk som utgör parkens yttre gräns markeras med vit färg och, beroende på höjd, medel- eller högintensiva blinkande ljus, medan de inre verken markeras med vit färg samt förses med minst lågintensiva fasta röda ljus. Länsstyrelsen hänvisar till Luftfartsstyrelsens yttrande för mer detaljerad information.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har inget att erinra på de i stort utpekade områdena. Eftersom det i planeringen ännu inte finns förslag på lokalisering av

¹ Flygplats med radionavigeringsutrustning och etablerade procedurer

enskilda verk och tillfartsvägar så vill gärna Skogsstyrelsen återkomma med synpunkter då en sådan plan finns. Skogsstyrelsens synpunkter generellt på lokalisering av dessa är att man tar hänsyn till de registrerade naturvärden, nyckelbiotoper, naturvårdsavtal och biotopskydd som finns och försöker undvika skador på dessa. Länsstyrelsen hänvisar till Skogsstyrelsens yttrande som ska beaktas.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inga synpunkter på ärendet. Formellt yttrande från Försvarsmakten inkommer senare.

Swedegas AB

Då Swedegas inte har någon anläggning i Buråsen eller Töftedalsfjället har Swedegas inget att erinra mot planen. Swedegas yttrande bifogas.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har inte inkommit med synpunkter till utställningsskedet. Länsstyrelsen hänvisar därför till Svenska kraftnäts yttrande från samrådet, daterat 2007-09-03.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

I MKB: n framgår inte tydligt vilken påverkan planen har på friluftslivet och växt- och djurlivet. Detta ska visserligen belysas mer i detalj vid tillståndsprövningar, men det är ingen anledning till att inte behandla frågorna redan nu. I planhandlingen berörs friluftslivet kort, men detta tas inte upp i MKB: n. Strandskyddet måste behandlas tydligare samt att det krävs prövning för eventuell etablering inom strandskyddsområde. Det bör även framgå av planen att etablering av vindkraft i nära anslutning till strandskyddat område kan vara olämpligt. Det saknas en redovisning av våtmarker och eventuella vägars påverkan på dessa, vilket måste behandlas. Helst bör våtmarker undvikas vid vägdragningar. Även våtmarker som inte är utpekade har ett biologiskt värde och bör hanteras på något sätt i MKB: n eller i planhandlingen.

Övriga synpunkter

Risk och säkerhet

Två skyddsavstånd nämns i planhandlingen 675 meter respektive 1000 meter. Det framgår inte tydligt när eller i vilka områden som respektive skyddsavstånd ska användas. Det bör även framgå hur många verk som område B anses rymma.

Områden utpekade i ÖP

Enligt kommunens översiktsplan från 2003 framgår att nästan hela kommunytan är så kallat "stort opåverkat område" samt "tyst område". En etablering av vindkraftverk medför att områdena inte längre är opåverkade respektive tysta, vilket kan öppna för ytterligare etableringar av olika slag. Länsstyrelsen anser att kommunen bör motivera intrånget i dessa områden och vilka eventuella konsekvenser det kan få.

Detaljplaneläggning

Länsstyrelsen hänvisar till samrådsyttrandet från 11 september, 2007 angående rekommendationerna om att detaljplanelägga etableringar av vindkraftverk, då detta ger en samlad helhetsbedömning, ökad demokrati och garanti för byggrätter som både kommun och exploatör bör vinna på i längden. Detta bör vara utgångspunkten, dock har Länsstyrelsen förståelse av att en bedömning måste göras utifrån varje enskild etablering, för hur stor påverkan på omgivningen vindkratsetableringen kan ha och utifrån detta ta ställning i frågan.

Beredning, deltagande

Yttranden över planen har till Länsstyrelsen inkommit från SGI, Vägverket, Swedegas AB, Vattenfall Eldistribution AB, Skogsstyrelsen, Luftfartsstyrelsen och Försvarsmakten, formellt yttrande inkommer senare. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Upplysning: Banverket, Svenska Kraftnät, Regionmuseum Västra Götaland och TeliaSonera AB har inte inkommit med yttrande. Synpunkter kan eventuellt inkomma efter detta ärendes handläggning som måste beaktas. Då yttrandet är en del av översiktsplanen ska det fogas till planen då den antagits tillsammans med eventuella yttranden som inkommit efter detta ärendes handläggning.

Detta granskningsyttrande har beslutats av länsöverdirektör Göran Bengtsson efter föredragning av planarkitekt Matilda Wirebro. I den slutliga handläggningen har även företrädare för övriga enheter vid Länsstyrelsen deltagit. Granskningsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 12 kap PBL i ett senare planeringsskede.

Göran Bengtsson

Matilda Wirebro

Yttranden för kännedom från:

SGI, daterat 2008-03-25, Vägverket, daterat 2008-04-09 och Swedegas AB, daterat 2008-04-08, Vattenfall Eldistribution AB, daterat 2008-04-29, Skogsstyrelsen, daterat 2007-08-30, Luftfartsstyrelsen, daterat 2008-05-07, Försvarsmakten, daterat 2008-05-07, formellt yttrande inkommer senare.

Kopia till:

Banverket Västra Banregionen
Boverket
Jernhusen AB, Region Väst
Lantmäterimyndigheten
Luftfartsstyrelsen
Regionmuseet Vänersborg
TeliaSonera Sverige AB
Skogsstyrelsen, Västra Götaland
Statens Geotekniska Institut
Svenska Kraftnät
Swedegas AB
Vattenfall Eldistribution AB
Vägverket Region Väst, länskontoret i
Vänersborg
P4, Skövde

Kommunstyrelsen i:
Dals-Eds kommun

Akten
Enheten för skydd och säkerhet
Kulturmiljöenheten
Landsbygdsenheten
Miljöskydds-enheten
Naturvårdsenheten
Vattenvårdsenheten
Rättsenheten
Samordningsenheten
Socialenheten
Pärmen

